

ظرفیت سازی ملی

* علی اکبر موسوی موحدی
ابوالفضل کیانی بختیاری
عبدالمجید اسکندری

چکیده

یکی از مسائل پیش روی سازمانها و دستگاههای دولتی، غیردولتی و خصوصی همزمان با سرمایه‌گذاری سخت افزاری و نرم‌افزاری، ظرفیت سازی سازمانی بویژه از نوع علمی و معرفتی آن است.

ظرفیت سازی تعاریف و حوزه شمول گوناگونی دارد و توسعه منابع انسانی اعم از پژوهش، آموزش، پرورش و حرفه‌آموزی و زیرساخت‌ها و بسترسازی فیزیکی و هم توسعه فضای مطلوب رشد و ارتقاء درون سازمانی برون‌سازمانی‌ها بویژه مشارکت بین‌المللی را شامل می‌شود.

هر کشوری در راستای پیمودن مسیر توسعه پایدار، تا حد زیادی بر توانمندسازی و ظرفیت سازی نیروی انسانی، نهادهای تابعه و شرایط محیطی و اکولوژیکی خود نیازمند است، بنابراین ظرفیت سازی باید در کلیه سطوح

فردی، سازمانی و اجتماعی صورت پذیرد تا کشورها بتوانند با برخورداری از تفکر استراتژیک، آموزش مستمر، خلاقیت و مدیریت دانش مدار و کارآمد به توسعه پایدار دست یابند. نکته مهم در راستای ایجاد تراکم دانش و جاری شدن آن در تمامی شالوده‌ها و ساختارهای فردی، سازمانی و اجتماعی این است که باید شیوه ظرفیت‌سازی یکسان و یکنواخت نباشد و با یک فرمول واحد برای همه افراد، سازمانها و اجتماعات نمی‌توان نسبت به این کار مبادرت نمود، باید بگونه‌ای برنامه ریزی شود که چیزهای متفاوت برای افراد و ساختارهای متفاوت طراحی گردد.

در این نوشتار ضمن اشاره به اهمیت و تعاریف گوناگون ظرفیت‌سازی، سطوح و ابعاد گوناگون و همچنین حوزه شمول آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلید واژه

ظرفیت سازی، زیرساخت‌های توسعه، تفکر راهبردی، توسعه پایدار، مدیریت دانش مدار، بهره‌وری، برنامه های متفاوت برای افراد و یا ساختار های متفاوت .

اهمیت

بسیاری از محققان براین باورند که ظرفیت‌سازی در واقع انجام فعالیت و عملکرد مناسب و بهنگام است که این عملکرد باعث تقویت ظرفیت‌های هسته درون سازمانها می‌گردد.

ظرفیت سازی یک واژه انتزاعی است که طیف معنایی وسیعی دارد و حوزه های گوناگونی از دانش و منابع را دربرمی‌گیرد که مؤسسات دولتی و غیردولتی برای استقرار کارآمدی و بهبود بهره‌وری می‌باید بدان مبادرت ورزند [۱].

مدیریت مطلوب، پاسخگو و عملکرد بهینه و کارآمد سازمانی تا حدود زیادی به طراحی و تدوین حساب شده اهداف، مأموریت‌ها و خط‌مشی‌ها دارد، ظرفیت سازی باعث می‌گردد تا دستیابی به نتایج مطلوب در پرتو برنامه‌ریزی و اجرای مناسب

* اسناد مرکز تحقیقات بیوشیمی و بیوفیزیک، دفتر شورای بین‌المللی علم، دانشگاه تهران

محقق گردد، به عبارت دیگر آنچه باعث عملی شدن، ظهور و بروز اهداف اساسنامه‌ای سازمانها، مؤسسات و مراکز دولتی و غیردولتی بویژه مراکز علمی و پژوهشی می‌گردد ظرفیت سازی و یا بسترسازی سازمانی است به منظور شفاف سازی نقش و اهمیت این مقوله، تعاریف ارائه شده از سوی محققان و مراکز بین‌المللی به اختصار آورده می‌شود.

تعاریف

ظرفیت سازی عبارت است از فرآیند یادگیری فردی و سازمانی که در آن مهارت‌سازی، شبکه سازی و عملکرد در راستای افزایش دانش، منجر به بهره‌وری سازمان و پیشرفت افراد شاغل در آن صورت می‌پذیرد [۲].

ظرفیت سازی یعنی ارتقاء و توسعه تواناییها در راستای سنجش و ارزیابی و همچنین پاسخ به نیازهای مبتلا به کشور از طریق درک صحیح سیاست‌ها و الگوهای بهینه توسعه می‌باشد [۳]. براساس تعریف ارائه شده از UNDP، ظرفیت‌سازی عبارت است از فرآیند مستمر و طولانی که در آن کارگزاران دولتی، غیردولتی، انجمن‌های علمی - تخصصی و سایر مراکز آکادمیک برای توسعه منابع انسانی و نظام‌های مدیریتی و ایجاد محیطی توانمند با خط‌مشی شفاف و در چارچوب قانون مشارکت می‌نمایند [۴].

ظرفیت‌سازی یعنی اصلاح و بهبود توانایی سازمانی به منظور ارائه عملکرد مطلوب و دستیابی به نتایج از پیش طراحی شده در مدت زمان خاص [۵].

ویلیامسون و همکارانش معتقدند که ظرفیت‌سازی معانی و تفاسیر متفاوتی دارد و بسته به اینکه چه کسی و در چه بافت اجتماعی با آن سروکار دارد معانی متعدد پیدا می‌کند، این موضوع که در سالهای اخیر همه‌گیرتر شده است و از سطح مؤسسه‌ای و سازمانی به سطح کشوری گسترش یافته است و با موضوعات آموزش عالی، آموزش حرفه‌ای و توسعه منابع انسانی مفهوم نسبتاً نزدیکی دارد [۶].

بنیاد امور زنان کانادا ظرفیت‌سازی را بعنوان هر نوع فعالیتی که باعث ارتقاء توانایی سازمانی به منظور برقراری ارتباط میان

چشم‌انداز و اهداف، اهداف و برنامه‌ها، برنامه‌ها و نتایج و عملکرد و نتایج گردد تعریف نموده‌است [۷].

ظرفیت‌سازی علمی یعنی چیزهای متفاوت برای سازمانهای متفاوت از نظر بنیاد و لژ کالیفرنیا TCWF ظرفیت سازی در واقع نوعی معاونت علمی و فنی برای سازمان تلقی می‌شود [۸].

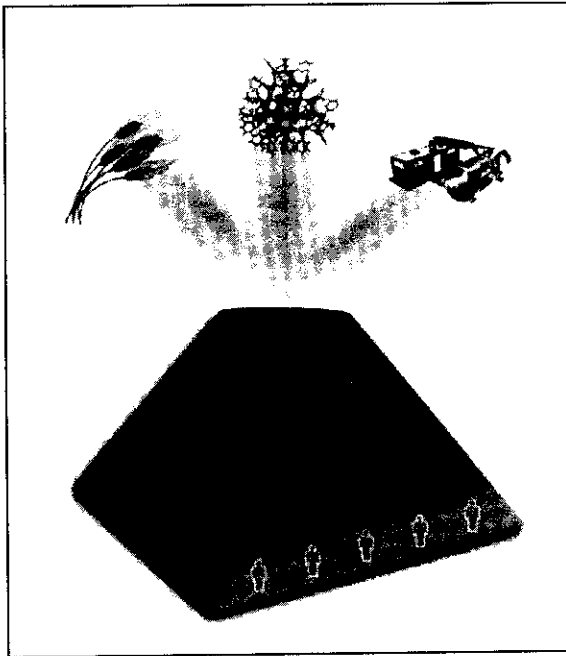
ظرفیت سازی یعنی توسعه دانش، مهارتها و استعدادهای فردی و گروهی که منجر به توسعه و ارتقاء مدیریت، حفظ و صیانت سازمان است و فراتر از آموزش آکادمیک، حرفه‌ای و منابع انسانی به زیرساخت‌های کاربردی و فرآیندهای بومی می‌پردازد [۹]. ظرفیت سازی به تلاش‌هایی گفته می‌شود که هدف آن توسعه مهارت‌های انسانی در چارچوب سازمان است و همچنین مواردی شامل توسعه منابع مالی، توسعه سیاسی، فن‌آوری و سایر منابع را می‌توان جزء مقوله ظرفیت سازی به شمار آورد [۱۰].

در برنامه استراتژیک شورای بین‌المللی علم ICSU، ظرفیت‌سازی بویژه در علوم به کلیه تلاش‌های لازم برای ایجاد جامعه‌ای انتقادی، صیانت از دانشمندان و حمایت از زیرساخت‌هایی همچون امکانات و تسهیلات و محیط مناسب برای انجام تحقیقات، آموزش و مشاوره و آموزش حرفه‌ای اطلاق شده است [۱۰].

ظرفیت‌سازی به معنی هر نوع برنامه تسهیلاتی است که به اجرای مؤثر فعالیتها مساعدت نماید بویژه در تقویت و یا توسعه منابع انسانی آموزش دیده و ظرفیت‌های نهادی از نظر تکنیک‌ها و مهارت‌های لازم برای ارزیابی مدیریت کمک نماید. این امر مستلزم انتقال فن‌آوری، توسعه تسهیلات مناسب، آموزش علوم پایه و علوم زیستی و دیگر موارد می‌باشد [۱۰].

ظرفیت سازی یعنی توسعه مهارت‌های پایدار، ساختار سازمانی و منابع در طول زمان [۱۱]. ظرفیت سازی فراتر از آموزش‌های مرسوم شامل مواردی همچون مدیریت تعیین نگرش جامع و کل‌نگر است که زیرساخت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را مدنظر قرار می‌دهد و به نقش انسان بعنوان سرمایه اجتماعی محوریت می‌دهد. هدف از ظرفیت‌سازی آماده سازی مردم برای انجام تغییرات در جهت ارتقاء مادی و معنوی آنان و دستیابی به نتایج ملموس مدون و منطبق با برنامه زمانبندی معین می‌باشد

در واقع ظرفیت‌سازی چارچوب‌های آینده را برای توسعه پایدار ترسیم می‌نماید.^۷

ظرفیت‌سازی عبارت است از فعالیت‌ها، منابع و حمایت‌هایی که مهارت‌ها و توانمندی‌های جامعه را در راستای توسعه جوامع تقویت نماید.^۸

و بالاخره ظرفیت‌سازی به معنی فعالیت‌هایی است که توانایی فردی و جمعی را برای رشد و توسعه افزایش می‌دهد^۹ و نهایتاً ظرفیت‌سازی طیف وسیعی از حمایت‌ها و فنون است که هدف آن توانمندی‌سازی افراد و سازمان‌ها برای مشارکت فعال و بهره‌وری بهینه برنامه‌ها می‌باشد.^{۱۰}

سطوح و ابعاد ظرفیت‌سازی

ظرفیت‌سازی همانند توسعه سازمانی، بهره‌وری سازمانی و یا مدیریت اجرایی و فنی سازمانی سطوح گوناگونی را دربرمی‌گیرد [۱۱].

سطح اجتماعی

بالترین سطح ظرفیت‌سازی، سطح اجتماعی است، یعنی سطح محیطی که توسعه ملی در متن آن آغاز می‌شود. فرآیند ظرفیت‌سازی اجتماعی به گونه‌ای است که دربرگیرنده کل کشور و یا جامعه و تمام زیربخش‌های آن می‌گردد. نمونه‌هایی از ظرفیت‌سازی در سطح اجتماع در برنامه‌ها و سیاست‌های کلان، چارچوب‌های حقوقی و مدنی، چشم‌اندازهای بلندمدت کشور به چشم می‌خورد. کشورهایی که اقدام به ترسیم برنامه‌های بلندمدت و چشم‌اندازهای آینده می‌نمایند. برای تحقق و دستیابی اهداف خود، زیرساخت‌های لازم را فراهم می‌آورند و با یک تفکر استراتژیک به نیازهای مبتلا به کشور از طریق درک صحیح سیاست‌ها و پیروی از الگوهای موفق، اقدام به ظرفیت‌سازی همه جانبه بویژه از انواع علمی آن می‌نمایند.

فاکتورهای لازم برای موفقیت در راستای ظرفیت‌سازی:

۱- مدیریت کارآمد و توانا

محققان براین باورند که مدیریت نقش مهمی در سطوح مختلف سازمانی ایفا می‌نماید. تشویق به موقع و تغییرات سازمانی لازم

سطح فردی

این سطح نیازهای فردی را در راستای تقویت عملکرد در سازمان مدتوجه قرار می‌دهد. توسعه نیازمند انسان‌های توسعه یافته و آموزش دیده است. بنابراین هرچه نیروی انسانی بعنوان ثروت و سرمایه ملی بهتر پرورش یابد، مسیر توسعه هموارتر می‌گردد. سنجش ظرفیت و توسعه آن در این سطح بسیار حائز اهمیت است. ابعاد ظرفیت در سطح فردی شامل مواردی همچون برنامه‌ریزی آموزشی اعم از آکادمیک و کاربردی و آموزش رشته‌هایی که شکاف میان تخصص و تجربه را پرکنند و افرادی با شرایط مطلوب برای پیشبرد امور کشور تربیت نمایند.

سطح سازمانی

ظرفیت‌سازی در سطح سازمانی اعم از سازمان‌های دولتی و غیردولتی بیشتر در مواردی همچون نقش سازمان، ارتباط آن با مخاطبین، علاقمندان، سهامداران و ظرفیت‌سازی فرآیندهای سازمانی (انسانی، مالی، اطلاعاتی) و ترویج فرهنگ رقابت و اصلاح زیرساخت‌های ارتقاء جایگاه و نقش سازمان صورت می‌پذیرد.

و در نتیجه ظرفیت‌سازی موفق زمانی به وقوع می‌پیوندد که مدیریت کارآمد در سطوح مختلف اعمال گردد [۱۲].

می‌شود.

ظرفیت‌سازی علمی

همانگونه که اشاره شد مفهوم ظرفیت‌سازی یعنی چیزهای مختلف که برای افراد و مؤسسات مختلف این مفهوم را می‌توان به شرح ذیل تشریح نمود:

هرگونه اقدامی که منجر به ارتقاء ظرفیت‌های فردی مؤسسه‌ای و سازمانی در راستای مشارکت مؤثر و فعالانه در پیشبرد علوم و تکنولوژی و توسعه پایدار گردد در واقع ظرفیت‌سازی علمی نامیده می‌شود.

ظرفیت‌سازی علمی یک نیاز مبرم و الزام ملی برای کشورهای در حال توسعه و کشورهای پیشرفته صنعتی محسوب می‌شود. ظرفیت‌سازی از طریق اعمال آموزش‌های آکادمیک، حرفه‌ای و تخصصی و استفاده از فرصت‌های شغلی می‌باید سرلوحه کار سیاست‌گذاران، صنعت‌گران و متولیان علمی، آموزشی و پژوهشی جوامع قرار گیرد.

تعیین اولویت‌ها در زمینه‌های گوناگون توسعه علمی و اجرای راهکارهای منتج از دستاوردهای پژوهش به گونه‌ای که جامعه بتواند از منافع سرمایه‌گذاری در تحقیقات بهره‌برداری نماید [۱۳]، خود ظرفیت‌سازی محسوب می‌گردد.

ظرفیت‌سازی آموزش

یکی از اجزاء مهم ظرفیت‌سازی در جهان تقویت آموزش علمی بویژه از سطوح ابتدایی، متوسطه و عالی است. باید از افزایش ساختارهای گوناگون، متنوع و کاربردی آموزش بعنوان مصادیق اقدامات فوری برای ملت‌ها نام برد. البته در راستای تحقق اهداف توسعه پایدار آموزش نوآورانه و خلاقیت آموزشی چه در آموزش‌های حرفه‌ای و چه در آموزش‌های آکادمیک می‌باید مورد تشویق و ترغیب قرار گیرد. آموزش‌های آکادمیک و حرفه‌ای باید حلقه اتصال میان علوم طبیعی و علوم اجتماعی ایجاد نمایند، توسعه مطالعات و فناوری کاربردی و رشته‌های مهندسی مثال‌هایی برای ظرفیت‌سازی علمی به شمار می‌آیند. شرایط کنونی جهان ایجاب می‌نماید که دانشگاه‌ها همزمان

۲- استعدادهای بالقوه

ظرفیت‌سازی بدون وجود استعدادهای بالقوه اعم از نیروی انسانی توسعه یافته و بسترهای محیطی و فیزیکی و ترویج فرهنگ آن در جامعه امکانپذیر نمی‌باشد. بنابراین باید استعدادهای بالقوه به سوی سازمانها هدایت شوند و سپس بعنوان بازوی توسعه و ظرفیت‌سازی ایفای نقش نمایند.

۳- تعادل زمانی

برای ظرفیت‌سازی بهینه نباید به شتاب و یا خیلی کند عمل کرد، بلکه رعایت تعادل و تناسب زمانی فرآیند ظرفیت‌سازی را بطور بهینه به پیش خواهد برد.

۴- ارزیابی

نیازهای سازمانی می‌باید بطور مداوم ارزیابی شده و سپس با برنامه ریزی لازم باید نسبت به رفع آنان و ارتقاء سطح سازمانی اقدام گردد.

۵- ارتباطات تخصصی

باید برای موفقیت در راستای ظرفیت‌سازی فرصت‌های تخصصی از جمله ایجاد شبکه‌های علمی بین‌المللی و مشارکت در جامعه جهانی اطلاعات حداکثر بهره‌برداری را نمود. برای ظرفیت‌سازی باید در راستای توسعه و ایجاد مراکز همسو و همگن^{۱۱} اقدام نمود این گونه توسعه باعث می‌گردد تا مراکز، مؤسسات، سازمان‌ها و انجمن‌های همسو از دانش و مهارت، نوآوری و تجارب علمی و فرصت‌های مالی، اطلاعاتی، ارتباطی، منابع انسانی و سیاست‌های راهبردی بین‌المللی برخوردار گردند.

۶- نظارت

نظارت بر عملکرد و رفع نواقص احتمالی که در مسیر برنامه تا عمل به وقوع می‌پیوندد تنها با نظارت سازمانی امکانپذیر است و اگر این فرآیند بصورت خود نظارتی درآید سازمان پویا و

افرادی را واجد مهارت‌های فنی، تخصصی و اجتماعی تربیت نمایند تا به خوبی مسأله گشایی نمایند [۱۴].

ظرفیت‌سازی برای دانشمندان و مهندسان

به منظور تجهیز علم و فناوری در راستای توسعه پایدار، باید ظرفیت‌سازی برای دانشمندان و مهندسان در سطح جهانی صورت پذیرد و موارد زیر را دربرگیرد:

- پرداختن به مقوله تحقیقات پایه در علوم طبیعی، اجتماعی، بهداشتی و مهندسی و همچنین تحقیقات بین رشته‌ای که دربرگیرنده تمام حوزه‌های فوق می‌باشد.
- توسعه تحقیقات نظام‌مند و استراتژیک و روش‌های تازه برقراری ارتباطات علمی در مقیاس جهانی و تغییر روش‌ها و بومی سازی مقیاس‌ها برای توسعه علمی کشورها.
- مشارکت در فعالیت‌های سنجش و ارزیابی علمی و استخراج روش‌های ساده از تحقیقات پیچیده برای کاربردی کردن نتایج تحقیقات

- برنامه‌ریزی برای اعطای جوایز معتبر علمی همچون جایزه پژوهشگران جوان، جوایز نوآوری، جوایز مسأله گشایی علمی، جوایز دستاوردهای علمی، جوایز دستیابی به اوج قله ترقی علمی، جوایز دانشمندان برتر سال و ... این ابزار قوی مهم‌ترین روش تشویق در راستای تلاش برای ساختن آینده‌ای مملو از علم و فناوری است. این جوایز می‌توانند ضمن تشویق به انجام نوآوری، باعث تغییر فرهنگ و نگاه سازمانها، انجمن‌ها و گروه‌های تخصصی نسبت به نوآوری و نوآوران گردد.

به منظور ایجاد جاذبه و انگیزه قوی جوایز فوق ضمن برخورداری از اعتبار علمی می‌باید جنبه مادی نیز داشته باشد تا برندگان جوایز بتوانند نسبت به گسترش حوزه کاری خود اقدام نمایند [۱۵].

ظرفیت سازی نهادی

تجربه حاصل از دهه‌های گذشته نمایانگر این نکته است که به منظور تضمین و تداوم موفقیت‌ها، فعالیت‌های ظرفیت‌سازی، می‌باید نه تنها فردی بلکه مؤسسه‌ای و گروهی نیز باشد، به عبارت دیگر ارتقاء توانایی مؤسسات موجود و هدایت آنان به

سوی توسعه پایدار ظرفیت سازی نهادی محسوب می‌شود این موضوع، سازمانهای مرتبط با سیاستگذاری همچون آکادمی‌های ملی علوم را بیشتر از سایر سازمانهای درگیر می‌نماید.

دانشگاهها، سازمانها و صندوق‌های علمی را که بستر توسعه و خاستگاه ایجاد مرکز تحقیق و توسعه جدید و ساختارهای بین رشته‌ای بوده و در فعالیت‌های ظرفیت‌سازی از جایگاه ویژه برخوردار می‌باشند.

در حال حاضر ایجاد مؤسسات جدیدی که در تعامل مداوم و مستمر با دانشمندان علوم پایه، علوم اجتماعی، مهندسان و متخصصان توسعه اقتصادی و سیاستگذاری باشند ضروری به نظر می‌رسد که برخی از دانشگاههای جهان نسبت به ایجاد آن اقدام نموده‌اند برای مثال مؤسسه بین‌المللی تحلیل سیستم‌های کاربردی دانشگاه کلمبیا را می‌توان نمونه‌ای از این دست به شمار آورد.

چنین مؤسساتی زیرساخت‌های لازم و بستر مطالعه و تحقیق متخصصان را فراهم می‌نمایند تا از مهارت‌های خود بخوبی استفاده نموده و برای مدت طولانی در حوزه تخصصی خود فعالیت نمایند [۱۵].

تقویت بنیادهای ظرفیت‌سازی علمی جهان

برخی از بنیادهای علمی در حال حاضر نقش مهمی در ظرفیت سازی بعهده دارند، برای مثال سازمانهای حمایت از توسعه، شبکه‌های منطقه‌ای ظرفیت‌سازی آموزشی و پژوهشی، مراکز عالی تحقیقات و دانشگاههای مجازی را می‌توان نام برد.

مهمترین سازمان‌های بین‌المللی علمی که تاکنون در ظرفیت‌سازی علمی ایفای نقش نموده‌اند عبارتند از: بنیاد بین‌المللی علم (IFS)^{۱۱} و آکادمی علوم کشورهای جهان سوم (TWAS)^{۱۲} که از طریق ارائه پروژه‌های تحقیقاتی مشترک از دانشمندان کشورهای در حال توسعه حمایت بعمل می‌آورند.

آکادمی علوم کشورهای جهان سوم همچنین با ارائه بورس به دانشمندان جوان کشورهای در حال توسعه امکان اشتغال آنان در مراکز عالی وابسته به خود را فراهم می‌نماید. دعوت از اساتید و برگزاری سخنرانی‌های علمی در مدارس و مؤسسات تابعه، اعطای جوایز دانشمندان جوان برگزیده از جمله

منابع و مأخذ

- [1] Connolly, P. and Lucas, L. Strengthening- Non-Profit Performance: A Funder's Guide to Capacity Building Saint Paul: Amherst H.Wilder Foundation, pp,17-18,2003.
- [2] Blumenthal, B. Investing in Capacity Building, Published by Center for the Study of Human Rights at Columbia University and the Banyan Tree Foundation,2002.
- [3] Capacity Building Agenda 21 Definition, Chapter 37, United Nations Conference on Environment Development (UNCED), 1992.
- [4] United Nations Development Program, Briefing Paper Chapter 37, UNCED, 1992.
- [5] Georgiadou, Y. Capacity Building, Aspects for Geospatial Data Infrastructure (GDI). Proceedings of 5 the Global SDI Conf. 12-25 May. Cartagena de Indias Colombia, 2001.
- [6] Williamson, I.P. Rajabifard, A. and Enemark, S. Developing Spatial Data Infrastructures, From Concept to Reality, Taylor and Francis, London, 2003.
- [7] Canadian Women's Foundation Website: www.cdwomen.org
- [8] www.tcwf.org
- [9] Williamson, I.P. Rajabifard, A. and M.E. Feency Developing Spatial Data Infrastructures from Concept to Reality, Taylor and Francis. London 2003.
- [10] Draft Strategic Plan for the International Council for Science 2006-2012, P.P.22-23, January 2005.
- [11] Rajabifard, A. and Williamson, I.P. SDI Development and Capacity Building, GSD 17 Conference, Bangalore, India 2004.
- [12] Light, P.C. Pathways to Non-Profit Excellence. Washington. Brooking Institute Press, 2002.
- [13] فکور، بهمن، تجاری سازی نتایج تحقیقات، فصلنامه سیاست علمی و پژوهشی رهیافت شماره ۳۴، زمستان ۱۳۸۳، صفحه ۵۳.
- [14] آراسته، حمیدرضا، نقش آموزش عالی در چشم‌انداز توسعه ایران ۱۴۰۴، فصلنامه رهیافت، شماره ۳۱، پاییز و زمستان ۸۲، صفحه ۳۸.
- [15] Harnessing Science, Technology and Innovation for Sustainable Development Report of Regional Committee of International Scientific Council in 2005.
- [۱۶] رحمتی، مرجان، فصلنامه سیاست علمی و پژوهشی رهیافت، شماره ۳۰، تابستان ۱۳۸۲، صفحات ۳۴ الی ۴۲.

فعالیت‌های (TWAS) به شمار می‌رود. شناساندن خدمات علمی بنیادهای علمی نخبه‌پرور جهان، گامی مؤثر در راستای ظرفیت سازی علمی در کشور به حساب می‌آید [۱۶].

نتیجه گیری

پروژه های مربوط به ظرفیت سازی سازمانی زمانی محقق می‌گردند که درگام نخست درک صحیح و عمیقی از این مقوله و اهمیت آن صورت پذیرد. ظرفیت سازی سازمانی زمانی رخ می‌دهد که افراد، انجمن‌ها، سازمانها و مؤسسات خود بدان معتقد باشند و عناصر کلیدی و فاکتورهای موفقیت در راستای ظرفیت‌سازی و بویژه فرهنگ گرایش به آن را تقویت نموده باشند. زمانی که فرهنگ تفکر راهبردی، آموزش مستمر، خلاقیت و مدیریت ارزش مدار و دانش محور و کلیه زیرساخت‌های نرم‌افزاری در سازمان تعمیم و گسترش یافت، براحتی می‌توان شاهد تجلی عینی مظاهر آن در سطوح داخلی و خارجی بود. سازمان و کشور ظرفیت سازی شده دارای روابط قوی میان برنامه و عمل است و تفکر راهبردی در تمام سطوح آن رخنه دارد.

یادداشت‌ها

- 1- United Nations Development Program P
- 2- The California Wellness Foundation
- 3- www.unisdr.org/library/lib-terminology
- 4- International Council of Science (Former International council of Scientific Unions)
- 5- www.cation.org/issuearesu
- 6- www.health.new.gov
- 7- www.caction.org
- 8- www.health.nsw.gov
- 9- www.hcvs.org.uk
- 10- www.pendle.gov.uk/hosing-market-renewal
- 11- Partnership
- 12- International Foundation of Science
- 13- Third World Academy of Science

